Odobril Svet za zdravstvo LRS
sta. 03/1 - 587/13 dne 21.12.1959 in poslal:
Vsem OLO - tajništvom za zdr. in soc. varstvo
- v OSLO - odd. in ref. za zdravstvo

Original
vložen med okrožnico

PROGRAM CEPLJENJ 1960

Vsem zdrav. domovom in posebnim
- v okrajnim higj. zavodom

Skladno z določili Odloka o cepljenju prebivalstva proti nalezljivim boleznim (Uradni list FLRJ štev.24 od 12.VI.1957) in Pravilnika za izvajanje tega odloka (Uradni list FLRJ štev.24 od 18.VI.1958) ter z ozirom na epidemiološko situacijo naj se v letu 1960 izvedejo v LR Sloveniji naslednja cepljenja:

A. Cepljenje proti davici - tetanusu in oslovskem kašlju (Di-Te-Per vakcina) je obvezno za otroke rojene 1959 in tiste rojene v l.1958, ki doslej z Di-Te-Per cepivom še niso bili popolno cepljeni. Vakcina se daje v treh dozah (injekcijah) v časovnem razdobju po cca mesec dni in je zato treba cepljenje pričeti naj - kasneje sredi marca, da bo potem lahko končano en mesec pred cepljenjem proti poliomielitisu, ki je predvideno od srede junija dalje.

B. Revakcinacija šolarjev proti kozam in proti davici - tetanusu naj se opravi v mesecu marcu in aprilu in je obvezna:

proti kozam za šolarje, ki so leta 1959 pričeli hoditi v osnovno šolo in šolarje, ki obiskujejo zadnji razred osnovne šole oziroma osemletke - stari 14 let,

proti davici - tetanusu samo za šolarje, ki so leta 1959 pričeli hoditi v osnovno šolo in one iz I.in II.razreda,ki so v letu 1959 od revakcinacije izostali. Če kateri izmed učencev I. razreda proti davici in tetanusu v predšolski dobi še sploh ni bil cepljen ga je treba cepiti popolno (2 injekciji Di-Te).

Za revakcinacijo proti davici se bo uporabljala Di-Te vakcina in naj se zato učenci I.razreda revakcinirajo proti kozam in proti davici istočasno kot pred leti.

C. Cepljenje proti poliomielitisu je prostovoljno. Na novo (dve dozi v presledku cca mesec dni) se bodo cepili otroci rojeni leta 1959, tretjo dozo (revakcinacija) pa bodo dobili otroci rojeni od 1.4. do 31.12.1958,ki so v letu 1959 že dobili dve dozi cepiva. Cepljenje je treba izvesti en mesec po končanem cepljenju z Di-Te-Per vakcino t.j. od srede junija dalje in je za ta čas tudi že planirana dobava cepiva.

D. Cepljenje proti kozam je obvezno za otroke rojene v letu 1959 in starejše do treh let starosti če proti kozam še niso bili cepljeni. Cepljenje naj se opravi v septembru ali oktobru.

Razporeditev cepljenj po gornjem vrstnem redu je potrebna, ker bi se drugače ne mogla izvesti vsa našteta cepljenja in ne bi ostalo prostih terminov za BCG-iranje. Cepljenje z Di-Te-Per vakcino sicer zahteva za dovršitev daljši čas, je pa nujno, da otroke poleg proti davici in tetanusu,kot je to bilo do leta 1958,zaščitimo tudi proti oslovskemu kašlju, ki je ena izmed najpogostnih in najbolj nevarnih otroških nalezljivih bolezni v predšolski dobi.

Cepljenje proti poliomielitisu se izvaja že več let in zato moramo z njim nadaljevati,da obdržimo visoko kolektivno imuniteto v najbolj sprejemljivi starosti. V letu 1960 se bo za cepljenje uporabljala že naša domača vakcina in za nabavo ne bodo potrebna devizna sredstva.

Šolarji se bodo proti davici revakcinirali z Di-Te vakcino s katero so bili cepljeni že tudi v predšolski dobi ter se zato revakcinacija proti davici lahko vrši sočasno z revakcinacijo proti kozam. Spomladanski termin je pri nas že vpeljan, poleg tega omogoča, da se šolski otroci večji del leta lahko cepijo proti tuberkulozi.

Cepljenje proti kozam malih predšolskih otrok smo preložili na jesen in dali prednost cepljenju proti davici - tetanusu - oslovskemu kašlju, ker je potrebnost in koristnost zaščite za oslovski kašelj največja ravno v ranem detinstvu. Pri tem pa ostane še vedno dovolj časa, da se primovakcinacija proti kozam opravi do končanega tretjega leta življenja kot to zahteva Pravilnik.

Zaradi obsežnosti programa ne bo mogoče vstavljati zamudniških rokov za cepljenje malih - predšolskih otrok proti davici ali proti poliomielitisu. Zato je treba skrbeti, da bodo prišli na obvezno cepljenje vsi v času, ki bo določen z razporedi cepljenj po posameznih krajih.

Vse organizacijske priprave in operativna dela v zvezi s cepljenji bodo izvedli Okrajni higienski zavodi, ki bodo prejeli še posebna navodila neposredno od Centralnega higienskega zavoda.

V Ljubljani,dne 28.novembra 1959.

Centralni higienski zavod
epidemiološki oddelek
v Ljubljani

Navodila za cepljenje proti poliomielitisu v letu 1960

Po programu cepljenj za leto 1960, ki ga je odobril Svet za zdravstvo LRS, bomo v letošnjem letu cepili proti poliomielitisu:

1) v letu 1959 rojene otroke, ki so bili obvezni tudi cepljenju z Di-Te-Per cepivom. Ti dobe 2 dozi cepiva s presledkom 3 do 4 tedne,

2) od 1.4. do 31.12.1958 rojene otroke, ki so bili lansko leto že dvakrat cepljeni in jih bomo letos revakcinirali (tretje cepljenje - ena doza cepiva),

3) zamudnike in nepopolno cepljene iz doslej sistematično zajetih letnikov.

Da bi cepljenje nemoteno potekalo in da bi bile zdravstvenim zavodom jasne njihove naloge in dolžnosti, dajemo za organizacijo in izvajanje cepljenja sledeča navodila:

Navodila zdravstvenim domovom in postajam

1) Učinkovitost cepiva pri sobni temperaturi dosti hitro pada in zato ga morate shranjevati pri temperaturi 2 - 10 °C. Na teren jemljite s seboj le za tisti dan potrebno količino. Zelo primeren je transport v termos steklenici s širokim grlom, v katero se daje koščke ledu. Če cepivo ni bistro, temveč je motno, če je v njem usedlina ali če se je rdeča barva spremenila v rumeno, cepivo ni uporabno.

2) Posamična doza cepiva je 1,0 ccm in jo vbrizgajte subkutano na desno ali levo podlaht. Presledek od končanega cepljenja z Di-Te-Per cepivom do cepljenja proti poliomielitisu mora biti najmanj 3 tedne.

3) Otroci rojeni 1959 dobijo dve dozi cepiva v presledku 3 - 4 tedne, lansko leto dvakrat cepljeni dobijo le eno dozo.

4) Če je bil otrok doslej le enkrat cepljen in je od prve doze cepiva minilo več kot 3 mesece, morate postopati kot da ni bil cepljen, kar pomeni, da dobi dve dozi cepiva v 3 - 4 tedenskem razmaku.

5) Kontraindikacije so iste kot pri drugih cepljenjih in zato jih ne bomo naštevali.

6) Tretjo dozo cepiva (revakcinacijo) vpisujte v spiske, ki jih je Centralni higienski zavod vrnil zdravstvenim domovom. Prvo in drugo dozo - primarno cepljenje letnika 1959 - vpisujte v spiske obveznikov za Di-Te-Per in koze oziroma tudi v kartoteko in izkaznice o cepljenju če jih je zdravstveni dom uvedel. Spiske z vpisano tretjo dozo takoj po končanem cepljenju pošljite na Centralni higienski zavod, za primarno cepljenje pa pošljite le sumarno poročilo na Okrajni higienski zavod.

7) Prispevek starišev za kompletno cepljenje (3 doze) enega otroka znaša 600.- din, ki jih morate pobrati že ob drugem cepljenju. Zato pobirajte pri vsaki dozi 300.- din. Zbrani denar naj občinski ljudski

odbor takoj preodkaže na tekoči račun Sklada pri Narodni banki štev. 600 - 12/5 - 285. Razliko dejanskih stroškov za cepljenje krije s svojimi sredstvi Sklad za borbo proti poliomielitisu.

8) Zdravstveno in administrativno osebje, ki bo opravilo cepljenje, bo Sklad nagrajeval po dosedanji praksi, če so cepljenje opravili izven rednega delovnega časa. Za ~~xxxx~~ vsako posamezno dozo cepiva pripade zdravniku cepitelju 10.- din, zdravstvenemu osebju s srednjo strokovno izobrazbo 8.- din, ostalim 6.- din. Poleg tega ima osebje pravico do dnevnic in do povrnitve potnih stroškov po veljavnih predpisih.

Za izplačilo honorarjev in dnevnic mora ekipa predložiti obračun, ki mora prikazati ločeno število dvakrat cepljenih (letnik 1959), število revakciniranih (letnik 1958), občinski ljudski odbor pa mora potrditi, da je bilo delo resnično opravljeno izven rednega delovnega časa. Za dnevnice in potne stroške mora ekipa priložiti k obračunu pravilno sestavljene potne račune ne predpisanih obrazcih.

V Ljubljani, dne 31. maja 1960.

LJUDSKA REPUBLIKA SLOVENIJA CENTRALNI HIGIENSKI ZAVOD LJUBLJANA EPIDEMIOLOŠKI ODDELEK

Centralni higienski zavod
epidemiološki oddelek
v Ljubljani

Navodila za cepljenje proti poliomielitisu v letu 1960

Po programu cepljenj za leto 1960, ki ga je odobril Svet za zdravstvo LRS, bomo v letošnjem letu cepili proti poliomielitisu:

1) v letu 1959 rojene otroke, ki so bili obvezni tudi cepljenju z Di-Te-Per cepivom. Ti dobe 2 dozi cepiva s presledkom 3 do 4 tedne,
2) od 1.4. do 31.12.1958 rojene otroke, ki so bili lansko leto že dvakrat cepljeni in jih bomo letos revakcinirali (tretje cepljenje - ena doza cepiva),
3) zamudnike in nepopolno cepljene iz doslej sistematično zajetih letnikov.

Da bi cepljenje nemoteno potekalo in da bi bile zdravstvenim zavodom jasne njihove naloge in dolžnosti, dajemo za organizacijo in izvajanje cepljenja sledeča navodila:

Navodila okrajnim higienskim zavodom.

Okrajni higienski zavodi so kot pri obveznih cepljenjih organizacijski in strokovni centri tudi za cepljenje proti poliomielitisu in zato imajo sledeče naloge in dolžnosti:

1) Ugotoviti morajo število otrok ~~rojenih v letu 1959 z Di-Te-Per cepivom~~, ki pridejo v poštev za cepljenje. Če nimajo spiskov otrok cepljenih z Di-Te-Per cepivom naj število otrok za dvakratno cepljenje (rojeni 1959) ugotovo po razporedih za Di-Te-Per cepljenje.

Število otrok za revakcinacijo (rojeni 1.4.- 31.12.1958) bo ugotovil CHZ sam po spiskih, v kolikor jih je prejel od občinskih zdravstvenih domov.

2) Prevzeli bodo vso za primarno cepljenje in revakcinacijo potrebno količino cepiva za področje okraja in ga bodo po ugotovljenih potrebah in razporedih cepljenja razdeljevali zdravstvenim domovom. O oddanem cepivu morajo voditi točen razdelilnik, ker bo Sklad za borbo proti poliomielitisu v bodoče ugotavljal svoje terjatve do občinskih ljudskih odborov po številu prevzetih oziroma porabljenih stekleniček cepiva (in ne po številu cepljenih otrok kot doslej).

3) Odobriti morajo razpored cepljenja (2 dozi s presledkom 3 do 4 tedne) in revakcinacije (1 doza). Revakcinacija se more pravilno opraviti pri dajanju prve doze cepiva naravnemu primestku. Zdravstveni domovi morajo poslati v odobritev razpored cepljenja v dvojniku.

4) Po končanem cepljenju morajo okrajni higienski zavodi zbrati sumarna poročila zdravstvenih domov in po občinah ločen zbirnik teh poročil poslati Centralnemu higienskemu zavodu ter navesti koliko cepiva je bilo v vsaki občini porabljeno.

5) Cepivo, ki ga zdravstveni domovi ne bodo porabili (vendar samo originalno zaprte stekleničke !) morajo okrajni higienski zavodi zbrati, razbremeniti zanj občinske ljudske odbore in ga vrniti Centralnemu higienskemu zavodu do roka, ki ga bomo še naknadno določili.

6) Cepivo proti poliomielitisu pri sobni temperaturi zelo hitro izgubi svoje učinkovitost. Shranjevati ga morate prizn temperaturi 2 - 10 °C, vendar ne sme zmrzniti. Če zdravstveni dom ali postaja ne more zagotoviti takih pogojev čuvanja, jim potrebno količino dajte ločeno za prvo dozo ter revakcinacijo in za drugo dozo.

Navodila zdravstvenim domovom in postajam prilagamo in prosimo, da jih ob priliki razdeljevanja cepiva dasto vsem cepiteljem in občinskim ljudskim odborom.

V Ljubljani, dne 31. maja 1960.

Šla. 03 – 81/7

NAVODILA ZA SPOMLADANSKA SISTEMATIČNA CEPLJENJA

V LR SLOVENIJI ZA LETO 1960

V spomladanskem roku morajo zdravstveni domovi in postaje po programu, ki ga je odobril Svet za zdravstvo LRS, izvesti sledeča sistematična cepljenja:

1) Cepljenje proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju s kombiniranim Di-Te-Per cepivom, ki je obvezno za vse otroke rojene 1959.leta in one rojene v letu 1958, če s tem cepivom še niso bili cepljeni ali so cepljenje prekinili.

2) Revakcinacija proti davici in tetanusu s kombiniranim Di-Te anatoksinom, ki je obvezna za vse otroke, ki obiskujejo prvi razred osemletke.

3) Revakcinacija proti kozam (z bovino limfo), ki je obvezna za vse otroke, ki posečajo prvi in osmi razred osemletke.

V svojih navodilih obravnavamo samo zgoraj navedena cepljenja, ki se morajo opraviti po programu letos spomladi; za cepljenje proti poliomielitisu in jedensko cepljenje predšolskih otrok proti kozam bomo dali pravočasno posebne napotke. Seveda pa sedanja navodila, zlasti organizacijska, vsebujejo mnoge podrobnosti, ki veljajo za cepljenja nasploh.

Dolžnosti občinskih ljudskih odborov, zdravstvenih domov in postaj ter Okrajnih higienskih zavodov so v Odloku o cepljenju prebivalstva proti nalezljivim boleznim (Uradni list FLRJ št.24/1957) in v Pravilniku za izvajanje tega odloka (Uradni list FLRJ št. 24/1958) jasno določene.

Dolžnosti občinskih ljudskih odborov.

Občinski ljudski odbor je dolžan:

1) Zagotoviti materialna sredstva, ki so potrebna za izvedbo cepljenja (sredstva za nabavo cepiv, tiskovin, instrumentarija, za plačilo zdravstvenih uslužbencev itd),
2) pripraviti spiske obveznikov, ki morajo biti po programu cepljeni, in sicer v dveh izvodih
3) določiti zdravstveni zavod, ki bo izvedel cepljenje,
4) poslati v 3 izvodih razpored cepljenja Okrajnemu higienskemu zavodu,

→ *

Na cepišču se morata popolnjevati z beležkami o cepljenju oba izvoda spiskov t.j. tako oni, ki ga ima zdravstvena ustanova kot oni, na podlagi katerega je upravni organ klical otroke na cepljenje. Po končanem cepljenju zdravstvena ustanova, ki vodi kartoteko cepljenih, iz spiskov prenese podatke v kartoteko in izkaznice o cepljenju. Kartoteko ima za svojo evidenco, izkaznice pa razdeli starišem cepljenih otrok. Izkaznico da starišem šele ko je otrok popolno cepljen - n.pr. pri cepljenju z Di-Te-Per vakcino šele po tretji dozi. Od spiskov cepljenih potem en izvod vrne občinskemu upravnemu organu, drugi izvod pa pošlje Okrajnemu higienskemu zavodu, kjer se potem spiski hranijo. Če zdravstvena ustanova, ki je opravila cepljenje ne vodi kartoteke cepljenih bi bilo prav, da se z obč. upravnim organom dogovori, da ona (zdravstvena ustanova) hrani izvod spiskov namenjen upravnemu organu in v tem primeru pošlje spiske (en izvod) le Okrajnemu higienskemu zavodu. Okoliši občin se namreč pogostokrat menjajo in je večja verjetnost, da se pri tem spiski založijo, dočim so okoliši zdravstvenih ustanov bolj stalni in bi bili podatki o tem kdo je bil in kdo še ni bil cepljen za zdravstveno službo lažje dosegljivi.

5) spisati in vročiti individualna vabila in

6) odrediti dopolnilno cepljenje, če pri prvem ni bilo uspešno cepljenih 75 % obveznikov.

Poleg navedenih obveznosti, ki so s Pravilnikom jasno določene, mora občinski ljudski odbor nuditi zdravstvenemu zavodu, ki ga je določil za izvedbo cepljenja, vso pomoč v kakršnemkoli pogledu, da bo cepljenje čim boljše uspelo. Največkrat je potrebna taka pomoč za administrativna dela, ki se morajo sproti opravljati na cepišču, za prevoz ekipe na oddaljena cepilna mesta itd.

Dolžnosti zdravstvenega zavoda

Ko je zdravstveni zavod prejel spisek obveznikov za cepljenje, ki mu ga mora dostaviti občinski ljudski odbor najkasneje do 15. februarja, sestavi za občinski ljudski odbor razpored cepljenja, v katerem določi kraj in čas cepljenja. Pri sestavljanju razporedov mora zdravstveni zavod upoštevati zlasti število obveznikov, oddaljenost vasi od cepišč, razmake med posameznimi dozami cepiva, krajevne navade in podobno. Razpored naj bo sestavljen vedno tako, da bodo starši z udeležbo pri cepljenju zamudili čim manj časa, ker bo potem odziv na cepljenje veliko boljši.

V pripravah na cepljenje mora zdravstveni zavod tudi točno določiti zdravstveno osebje, ki bo po razporedu izvedlo cepljenje, oskrbeti si mora zadostno količino igel, brizg, lancet, vate, razkužil, sterilizatorjev in vsega drugega, kar potrebuje, da bo cepljenje izvedel strokovno na višini. Zdravstveno osebje mora posebej voditi skrb, da pride na cepilno mesto ob določeni uri, saj vsaka zamuda negativno vpliva na udeležbo.

Če v kraju, v katerem se mora opraviti cepljenje, nastopa epidemija nalezljive bolezni, zdravstveni dom obvesti o tem Okrajni higienski zavod in Okrajno sanitarno inšpekcijo, da preverita stanje in odločita o odložitvi cepljenja. Če se cepljenje iz kakršnihkoli razlogov odloži, mora Okrajni higienski zavod o tem obvestiti Centralni higienski zavod.

Po končanem cepljenju mora zdravstveni zavod v 15 dneh na predpisanem obrazcu sumarno poslati poročilo o opravljenem cepljenju Okrajnemu higienskemu zavodu. Poleg številčnega prikaza udeležbe mora poročilo vedno vsebovati tudi podatke o pogostnosti lokalnih in splošnih reakcij, o znakih s katerimi so se reakcije javljale in podobno. Če je bil otrok zaradi reakcije po cepljenju poslan v bolnico ali je celo

umrl, mora zdravstveni zavod priložiti poročilu tudi prepis popisa bolezni ozir. obdukcijskega zapisnika.

Stariše odnosno skrbnike obveznikov, ki se niso odzvali vabilu na cepljenje, mora zdravstveni dom prijaviti sodniku za prekrške.

Dolžnosti okrajnih higienskih zavodov

Okrajni higienski zavod je organizacijski in strokovni center za izvedbo cepljenja. Po prejetih razporedih cepljenja ima jasen vpogled, kako se obč. ljudski odbori in zdravstveni domovi pripravljajo na izvedbo programa cepljenja. Če nekateri obč. ljudski odbori niso v določenem roku dostavili razporeda cepljenja, jih mora okrajni higienski zavod pozvati, da to takoj storo in na to opozoriti občinsko in okrajno Sanitarno inšpekcijo.

Vsak razpored cepljenja, ki ga dobi higienski zavod v 3 izvodih, mora natančno prekontrolirati. Pri pregledu mora posebej paziti, ali razpored vključuje vsa cepljenja in revakcinacije, ki so po programu obvezne, ali so zajeti letniki otrok, ki morajo biti cepljeni, ali so termini časovno tako usklajeni,, da ne bodo motili drugih cepljenj,ki se morajo kasneje še opraviti, ali so razmaki med poedinimi dozami pravilni, ali je čas, ki je določen za poedino cepilno mesto z ozirom na število obveznikov realen, ali je predviden čas za pot od enega do drugega cepišča, ali so pri cepljenjuxpo proti kozam vnešeni tudi datumi za ugotavljanje uspešnosti cepljenja itd.

Ko je okrajni higienski zavod ugotovil, da je razpored cepljenja dobro sestavljen ali kè ga je popravil z ozirom na ugotovljene nedostatke,ga odobri. En izvod odobrenega razporeda vrne obč. ljudskemu odboru (zdravstvenemu domu, postaji), drug izvod pošlje Epidemiološkemu oddelku CHZ-ja v Ljubljani, tretji izvod pa obdrži za lastno evidenco. Po predvidenem številu obveznikov v razporedu naroči za zdravstveni dom potrebno količino cepiva. Posebej opozarjamo na kratko 14 dnevno vrednost bovine limfe za cepljenje proti kozam, ki se računa od dneva odpošiljatve iz Zagreba. Če je zdravstveni dom raztegnil cepljenje proti kozam na več kot 12 dni, mora higienski zavod zato naročiti zanj cepivo v dveh obrokih.

V naročilu za cepivo zlasti limfe je treba vedno navesti dan, do katerega naj ga producent pošlje cepitelju. Glede limfe (kratek rok veljavnosti) je treba, da je ta dan le cca 2 do 3 dni pred pričetkom cepljenja in je zato treba, da je v naročilu točen naslov

zdravstvene ustanove oziroma cepitelja,kateremu naj Serovakcinalni zavod neposredno pošlje limfo. V nujnih primerih se limfa lahko naroči tudi brzojavno. Naslov je: Limfa,Zagreb.

Za ponovno cepljenje proti kozam tistih predšolskih -primovakciniranih otrok, ki se jim koze prvič niso prijele in ki se morajo kot to določa pravilnik ob čitanju uspeha prvega cepljenja cepiti še enkrat, je treba za tiste dni, ko se opravlja prvo čitanje uspeha primovakciniranih, naročiti svežo limfo. Če v ta namen ni že trebovana v razporedu, potem naj jo k naročilu pripiše Okrajni higienski zavod in to ca 2o % od količine, ki je potrebna za prvo cepljenje.

V naročilu za limfo kot za vakcino je treba vedno navesti komu naj se pošlje račun. Najbolje je,da dobi račun tisti, ki je prejel cepivo in ga potem on odda dalje če ni sam plačnik. Naročilo naj bi izgledalo približno takole:

" Serovakcinalni zavod,odjel za proizvodnju cjepiva
protiv vel.boginjam

Zagreb
Gundulićeva ulica br.57

Prosimo,da pošljete cepivo proti kozam
1) Zdravstveni postaji v .....
3oo porcij do dne 15.marca 196o,veljavnost naj ima do 28.3.
5o " do " 25.marca 196o, " " " " 5.4.

Račun pošljite v poravnavo ....." .

V naročilu je 3oo porcij namenjena za prvo cepljenje, 5o pa za ponovno cepljenje pri čitanju uspeha.

Di-Te-Per cepivo in Di-Te anatoksin naročajo higienski zavodi pri Kemofarmaciji,Ljubljana, Metelkova 7.

Na sporočilo zdravstvenega doma, da je cepljenje neizvedljivo zaradi pogostejšega ali epidemičnega nastopanja nalezljive bolezni, mora Okrajni higienski zavod v sodelovanju z Okrajno sanitarno inšpekcijo preveriti dejansko stanje in odločiti ali naj se cepljenje opravi. Pri odložitvi cepljenja mora nemudoma obvestiti Centralni higienski zavod. Kadar bi bilo potrebno zaradi velikega obsega epidemije odložiti cepljenje na večjem področju n.pr. v več občinah, mora Okrajni higienski zavod k preverjanju dejanskega stanja pozvati tudi zastopnika Centralnega higienskega zavoda.

Okrajni higienski zavod po razporedih, ki jih ima za lastno evidenco, lahko ugotovi, kdaj je bilo cepljenje v posameznih obči-

nah končano in mora pozvati zdravstveni zavod, da pošlje sumarno poročilo, če tega ni storil sam od sebe. Vsa poročila morajo higienski zavodi prekontrolirati po navodilih, ki smo jih jim dali v dopisu štev.03/5-35/130/59 z dne 5.12.1959.in šele prekontrolirana in popravljena poročila za spomladanska cepljenja poslati do konca junija na Epidemiološki oddelek Centralnega higienskega zavoda.

Navodila cepiteljem

Cepitelje opozarjamo na določila Pravilnika za izvajanje odloka o cepljenju prebivalstva proti nalezljivim boleznim (Uradni list FLRJ št. 24/1958), posebno na čl.8, ki določa pogoje, ki jih mora izpolnjevati cepivo, na čl.11, ki odreja najkrajše časovne presledke med različnimi cepljenji in na čl.13, ki govori o kolektivnih in individualnih kontraindikacijah za vsa cepljenja. Zaradi velike razširjenosti hepatitisa ponovno povdarjamo, da mora zdravstveno osebje pri cepljenju strogo upoštevati obvezna navodila za sterilizacijo igel in brizg, ker je možnost parenteralnega prenosa hepatitisa velika.

Cepljenje proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju(Di-Te-Per cepivo)

Cepivo injicirajte trikrat v približno mesečnih presledkih intramuskularno v lateralni zgornji glutealni kvadrant. Posamična doza je o,5 ccm. Posebna kontraindikacija za to cepljenje so konvulzije v osebni in živčna obolenja v družinski anamnezi ter duševna zaostalost. Pri težkih reakcijah, zlasti če jih spremljajo konvulzije, morate cepljenje prekiniti.

Cepite otroke rojene 1959 in zamudnike rojene 1958, ki še niso bili cepljeni. Pri otrocih, ki so cepljenje začeli jeseni 1958 in so ga iz kakršnihkoli razlogov prekinili, postopajte takole:Če je otrok lansko jesen prejel le eno dozo cepiva, morate cepljenje pričeti znova, to se pravi injicirati 3 doze. Če pa je bil otrok lansko jesen dvakrat cepljen v razmaku, ki ni bil večji kot 12 tednov, dobi otrok le eno injekcijo cepiva. Popolno cepiti (3 doze cepiva) je potrebno otroka tudi tedaj, če je bil presledek med dvema dozama lansko jesen daljši kot 12 tednov.

S cepljenjem morate zajeti tudi otroke rojene v decembru 1959, čeprav bodo mlajši kot 4 mesece saj si zaščito proti oslovskemu kašlju

želimo pri čim mlajših otrocih. Nekoliko slabšo imuniteto za davico, ki jo bomo dosegli s cepljenjem malega dela premladih otrok, bomo nadoknadili prihodnje leto z revakcinacijo.

Revakcinacija šolskih otrok proti davici (tetanusu) in kozam

Za učence 1. razreda osemletke je obvezna revakcinacija proti davici (tetanusu) in kozam, za učence 8. razreda (14 let) pa samo revakcinacija proti kozam. Proti kozam se šolski otroci smejo revakcinirati le tedaj, če je iz predloženih potrdil ali obstoječih brazgotin jasno, da so bili že primovakcinirani.

V prvem razredu opravite obojno revakcinacijo istočasno in vbrizgajte Di-Te cepivo subkutano v dozi 1,0 ccm v eno nadleht, limfo pa vcepite s skarifikacijo v drugo nadleht.

Posebne kontraindikacije za cepljenje proti kozam so alergična stanja, lišaji, pioderme, garje in gnojno vnetje srednjega ušesa z izločanjem.

Posebej opozarjamo na pravilno tehniko cepljenja proti kozam, ki je natančno opisana na k cepivu priloženem navodilu, saj je ravno slaba tehnika najpogostnejši vzrok, da se koze ne primejo.

Kontrolni pregled uspešnosti revakcinacije proti kozam mora cepitelj opraviti prej kot po primovakcinaciji, najboljše po 5-6 dneh, ker se vakcinoidna reakcija pri delno imunih razvije hitrejše in zapušča manjše sledove. Šolarjev, ki se jim koze pri revakcinaciji niso prijele, ob kontrolnem pregledu ni treba cepiti ponovno.

Ljubljana, dne 6/2 - 1960

Dr Ljubiša Stojanović

Savet za narodno zdravlje NR Srbije na svojoj sednici od 24 juna 1960 godine doneo je NAREDBU O OBAVEZNOM VAKCINISANJU STANOVNISTVA PROTIV DECJE PARALIZE. Higijenski institut NR Srbije proizveo je živu vakcinu protiv dečje paralize koja će biti puštena u promet početkom jula 1960 godine.

Savet za narodno zdravlje NO grada Beograda, radi sprečavanja eventualne moguće epidemije dečje paralize u Beogradu, a na osnovu Naredbe, na svojoj IV sednici održanoj 27 juna 1960 godine doneo je ODLUKU DA SE TOKOM PRVE POLOVINE JULA 1960 GODINE PRISTUPI OBAVEZNOM VAKCINISANJU PROTIV DECJE PARALIZE ŽIVOM VAKCINOM SVE DECE OD 6 MESECI DO 7 GODINA STAROSTI NA CELOJ TERITORIJI NO GRADA BEOGRADA.

Na osnovu Naredbe o obaveznom vakcinisanju i uputstava o upotrebi i primeni žive vakcine protiv dečje paralize dobijenih od Higijenskog instituta NR Srbije pod br.04-4815/1 od 26 juna 1960, prema Odluci Saveta za narodno zdravlje NO grada Beograda, a u cilju pravilnog sprovodjenja vakcinisanja protiv dečje paralize Sekretarijat i Zavod za narodno zdravlje NO grada Beograda izdaju

U P U T S T V O
ZA SPROVODJENJE VAKCINISANJA PROTIV DECJE PARALIZE NA TERITORIJI NO GRADA BEOGRADA

1. Vakcinisanje protiv dečje paralize ima da obuhvati decu od 6 meseci do 7 godina starosti. Ovo vakcinisanje sprovešće se jula, avgusta i septembra 1960 godine na celoj teritoriji NO grada Beograda.

2. Pošto postoji veliko interesovanje roditelja dece školskog doba za vakcinisanje te dece protiv dečje paralize, to će se, na zahtev roditelja, i deca školskog doba vakcinisati u julu, avgustu i septembru 1960 godine.

3. Vakcinisanja dece pretškolskog doba (godišta 1954 - 1959) obavljaće dečji dispanzeri na užem gradskom području.

4. Vakcinisanje dece školskog doba kao i dece upisane u prve razrede osnovnih škola obavljaće školski dispanzeri na užem gradskom području.

5. Na širem gradskom području sva vakcinisanja protiv dečje paralize obaviće zdravstvene stanice.

6. Živa vakcina protiv dečje paralize daje se samo peroralno.

7. Vakcina je pakovana u bočicama sa gumenim čepom i metalnom kapom, gotova za upotrebu. Svaka bočica sadrži 10 cm3, odnosno 100 doza, pošto pojedinačna doza iznosi 0,1 cm3.

8. Bočicu ne treba otvarati već sterilnim špricom od 2 cm3 ili od 1 cm3 izvući kroz gumeni čep vakcinu. Naročito je pogodan tuberkulinski špric kojim se lako može odmeriti pojedinačna doza od 0,1 cm3. Da se ne bi suviše često ulazilo u bočicu sa vakcinom, preporučuje se da se okupi grupa od desetak dece i svima dati vakcinu.

/...

9. Vakcinu od 0,1 cm3 ukapati u kašičicu u kojoj je prethodno sipano 2 - 3 cm3 (ili više) običnog sirupa (Syrupus simplex).

10. Vakcinu treba za sve vreme od otapanja čuvati na temperaturi od oko plus 4°C. Za sve vreme davanja vakcinu držati u posudi sa ledom. Vakcina vredi najviše 7 dana od dana otapanja, ali se preporučuje njena upotreba od 2 - 3 dana.

11. Kontraindikacije. Vakcinu ne treba davati:

a) deci sa znacima akutnog febrilnog oboljenja ili drugih akutnih oboljenja uključujući i period od dve nedelje posle završetka kliničkih simptoma kod težih akutnih oboljenja;

b) kod proliva, alimentarnih intoksikacija i težih oblika distrofija;

c) kod aktivne tuberkuloze;

d) kod dekompenzovanih srčanih mana.

Kontraindikacije se odredjuju lekarskim pregledom.

12. Vakcina po pravilu ne daje nikakvu reakciju. Izvesne lake tegobe se mogu pripisati vakcinaciji veoma retko (jedan slučaj na 10.000 vakcinisanih).

13. Može se desiti da se vakcina da detetu kad je ono u inkubaciji neke zarazne bolesti, ali davanje vakcine ne utiče niukoliko na razvoj i tok same te bolesti. Može se takodje desiti da se i medju vakcinisanom decom pojavi neki slučaj dečje paralize i to samo kod one dece koja su već bila u inkubaciji.

14. Crvena boja vakcine potiče od boje indikatora koji se dodaje vakcini prispravljanju. Vakcina sadrži minimalne količine Penicilina i Streptomicina (do 10 jedinica odnosno gama), ali s obzirom na peroralni način davanja nema opasnosti od težih alergičnih pojava.

15. Decu već vakcinisanu Salk -ovom vakcinom treba vakcinisati živom vakcinom, bez obzira kada su primila Salk-ovu vakcinu.

16. Decu koja su primala druge vakcine (pertussis, difterija - tetanus, velike boginje) vakcinisati tek tri nedelje posle poslednje vakcinacije, a mesec dana posle vakcinacije protiv tuberkuloze (BCG).

U cilju pravilnih priprema i sprovodjenja vakcinisanja protiv dečje paralize, a prema već navedenim uputstvima, sve ustanove u kojima će se obavljati vakcinisanja moraju imati:

- dve do tri velike termos boce (termos boce za nošenje hrane) za prenošenje i čuvanje vakcine);
- tri Record šprica od 1 cm3 (najbolje tuberkulinski špric) sa dva tuceta igala užeg kalibra;
- šerpicu od 1 - 2 litra za držanje bočice sa vakcinom na ledu za vreme njenog davanja.

/...

- dvadesetak kafenih kašičica za davanje vakcine u sirupu;
- električni reso za prokuvavanje kašičica;
- Sirupus simplex u dovoljnoj količini;
- Aqva destillata za razblaživanje sirupa.

Za pravilno izvodjenje vakcinisanja sva vakcinalna mesta treba da imaju ekipu od 4 osobe koju sačinjavaju:

- jedan lekar;
- dve medicinske sestre (ili dečje negovateljice);
- jedna osoba za administraciju.

Sve ustanove koje sprovode vakcinisanja trebovaće uoči dana izvodjenja vakcinisanja, potrebnu količinu vakcine do 12 časova od Epidemiološkog odeljenja Zavoda za nar.zdravlje NO grada Beograda, 29 Novembra br.54. Vakcinu će svakog dana ujutru podizati službenici Epidemiološkog odeljenja Zavoda za narodno zdravlje NO grada Beograda i čuvati je u frižideru na temperaturi od plus 4°C do momenta predaje vakcine odgovarajućim ustanovama.

Vakcina će se podizati ujutru u Epidemiološkom odeljenju Zavoda za narodno zdravlje. Istu treba odmah staviti u termos sa istucanim ledom i tako prenositi u ustanove koje obavljaju vakcinisanja. U samim ustanovama vakcina treba da se drži u firižideru (na plus 4°C) a u nedostatku frižidera u termosu sa ledom, koga treba često obnavljati.

Prilikom obavljanja vakcinisanja preporučuje se sledeći način rada:

- na svakom vakcinalnom mestu lekar rukovodi vakcinisanjem i stara se o njegovom tačnom sprovodjenju. Lekar odredjuje, na osnovu anamnestičnih podataka i eventualnog pregleda, decu koja mogu primiti vakcinu;
- jedna medicinska sestra (ili dečja negovateljica) sipa sirup u kašičicu a druga ukapa 0,10 cm3 vakcine u kašičicu sirupa vodeći tačnu računa o ukapanoj količini vakcine;
- jedna od tih sestara daje detetu da popije celokupan sadržaj kašičice;
- osoba zadužena administracijom evidentirace svako obavljeno vakcinisanje odmah pošto je dete popilo vakcinu.

Svako vakcinalno mesto mora voditi evidenciju sve vakcinisane dece. Najbolji način evidencije su spiskovi u koje se ubeležavaju deca koja su vakcinisana. Ti spiskovi treba da sadrže sledeće kolone:

1/ Redni broj

2/ Prezime i ime vakcinisanog deteta

3/Adresa deteta

4/ Datum rodjenja deteta

5/ Broj dečjeg zdravstvenog lista (za decu koja su u evidenciji dečjeg dispanzera)ili školu koju dete pohadja i razred koji je završio (za decu školskog doba).

6/ Datum obavljenog vakcinisanja.

Napominje se da je pri sprovodjenju vakcinisanja školske dece u školskim dispanzerima, najbolje sačiniti spiskove prema školama a u spisku za svaku školu za svako dete navesti razred koji je završilo školske 1959/60 godine, a za upisane u I razrede osnovnih škola navesti da su upisani.

Na osnovu spiskova vakcinisanih:

- dečji dispanzeri su dužni da dokumentaciju prenesu u dečji zdravstveni list, najbolje odmah po završenom vakcinisanju; i to na drugoj strani toga lista u tabeli "vakcinacije i re-vakcinacije" a na mestu odredjenom za druga vakcinisanja;
- školski dispanzeri i školske ambulante su dužni da dokumentaciju prenesu u djački zdravstveni list;
- na širem gradskom području dokumentacija o vakcinisanju uvodiće se u uobičajene spiskove vakcinisane dece.

Sve spiskove čuvati i koristiti za ubeležavanje datuma davanja druge i treće doze vakcine.

Sva obavljena vakcinisanja evidentirati specijalnim pečatom, naročito nabavljenim za ovo vakcinisanje, sa ubeležavanjem datuma i tipa date vakcine. Pečat udarati na četvrtoj strani zdravstvene legitimacije, a ukoliko tu nema mesta na poslednjoj strani iste legitimacije. Za onu decu koja nemaju zdravstvenu legitimaciju (zdravstvenu knjižicu) ili istu roditelji nisu poneli potvrdu o obavljenom vakcinisanju izdavati na receptu ustanove sa ubeležavanjem prezimena i imena vakcinisanog deteta, datum rodjenja, adresa stana, stavljajući uvek i specijalni vakcinalni pečat.

Preporučiti roditeljima da pri dovodjenju dece na vakcinisanje uvek ponesu i dečju zdravstvenu legitimaciju i jednu čistu kafenu kašičicu. Na taj način svako će dete imati svoju ličnu kašičicu za primanje vakcine.

Pri sprovodjenju vakcinisanja protiv dečje paralize prvo će se davati tip I, posle pet nedelja tip III i posle ponovnih pet nedelja tip II. Ovaj redoslied je usvojen na osnovu procene dosadanjih epidemija dečje paralize u našoj zemlji.

Razmak izmedju pojedinih vakcinisanja treba da bude 5 - 6 nedelja, prema tome tako i treba zakazivati ponovna vakcinisanja. Preporučuje se da se ponovna vakcinisanja uvek zakazuju za isti dan u nedelji, isto mesto i u isti čas, na taj način će biti obezbedjeno što manje izostajanje dece od ponovnih vakcinisanja. I prilikom ponovnih vakcinisanja roditelji treba da ponesu detinju zdravstvenu legitimaciju i jednu čistu kafenu kašičicu.

Vakcinu treba davati deci koja su već doručkovala ili ručala.

Sprovodjenje vakcinisanja:

I - Dečji dispanzeri na užem gradskom području treba da obave kampanjski prvo vakcinisanje (davanje tipa I) u razmaku od 11 do 16 jula 1960 godine.

U onim dečjim dispanzerima gde to prostorne mogućnosti dozvoljavaju treba organizovati vakcinisanje preko celog dana. Tamo gde je to nemoguće odrediti za vakcinisanje vreme od 14 do 19 časova svakoga dana od 11 do 16 jula.

Raspored vakcinisanja napraviće upravnici dečjih dispanzera po saslušanju stručnog kolegijuma. Sa rasporedom vakcinisanja treba da se saglase komisije za vakcinisanja oformljene pri NO opština i Odeljenja za narodno zdravlje NO opština.

Pri izradi rasporeda vakcinisanja truditi se da isti bude sačinjen tako da se izbegne svaka gužva i nagomilavanje većeg broja dece u isto vreme. U tom pogledu predlaže se eventualno pravljenje rasporeda vakcinisanja prema stambenim zajednicama ili godištima dece koju obuhvata vakcinisanje.

Pošto izvesna deca neće moći biti obuhvaćena vakcinisanjem od 11 do 16 jula (otsustvo van Beograda, bolest deteta, nedovoljno protekao rok od drugih vakcinisanja itd.) posle ovog perioda u svim dečjim dispanzerima odrediti jedan vakcinalni dan - najbolje četvrtak po podne - kada će i ta deca moći biti vakcinisana. Za te vakcinalne dane upisivati decu kako bi se vakcina u dovoljnoj količini mogla blagovremeno trebovati.

DETALJNI RASPORED VAKCINISANJA MORA BITI NA VIDNOM MESTU ISTAKNUT U SVAKOM DEČJEM DISPANZERU.

II - Školski dispanzeri obaviće vakcinisanja takodje od 11 do 16 jula (vakcina tip I) najbolje preko celog dana ili po podne. Po isteku ovog perioda odrediće jedan vakcinalni dan za onu školsku decu koja nisu mogla biti vakcinisana od 11 do 16 jula.

Raspored će takodje napraviti u saglasnosti sa vakcinalnim komisijama i Odeljenjima za narodno zdravlje opština.

RASPORED VAKCINISANJA MORA BITI NA VIDNOM MESTU ISTAKNUT U SVIM ŠKOLSKIM DISPANZERIMA I ŠKOLSKIM AMBULANTAMA.

III - Zdravstvene stanice treba da organizuju sprovodjenje vakcinisanja u istim vakcinalnim punktovima u kojima su obavljana i dosadanja vakcinisanja ove godine. Najbolje je vršiti vakcinisanja nedeljom, jer će tada, zbog poljskih radova biti najbolji odziv dece.

Izvršiti propagandu i pripremu da se pri mesnim kancelarijama unapred prijave roditelji koji žele da vakcinišu svoju decu. Na taj način će se moći blagovremeno trebovati potrebna količina vakcine.

x x
x

Pored opšte propagande i obaveštenja o vakcinisanju koje će na nivou grada organizovati Sekretarijat i Zavod za narodno zdravlje NO grada Beograda, na nivou opština treba intenzivno vršiti propagandu za vakcinisanje protiv dečje paralize i to:

/...

- održavanjem predavanja u stanbenim zajednicama i osnovnim organizacijama Crvenog Krsta, a u seoskim opštinama u školama i na vakcinalnim punktovima;
- davati stalna obaveštenja o vakcinisanju preko glasnogovornika u privrednim organizacijama;
- omogućiti prikazivanje diapozitiva o vakcinisanju u bioskopima;
- rasturati plakate o vakcinisanju na teritoriji opština. Iste treba da budu istaknute u svim zdravstvenim ustanovama, apotekama i na vidnom mestu na celoj teritoriji opštine.

x x
x

Evidenciju o izvršenim vakcinisanjima vodiće Epidemiološko odeljenje Zavoda za narodno zdravlje NO grada Beograda.

Sve ustanove koje budu sprovodile vakcinisanje protiv dečje paralize dostaviće do 5-og u mesecu tom Odeljenju IZVEŠTAJ O OBAVLJENOM VAKCINISANJU PROTIV DEČJE PARALIZE U PROTEKLOM MESECU, A NA OBRASCU KOJI JE IZRADIO ZAVOD ZA NARODNO ZDRAVLJE NO GRADA BEOGRADA.

Za sva obaveštenja o toku pripremanja kao i o sprovodjenju vakcinisanja obratiti se Zavodu za narodno zdravlje NO grada Beograda - Epidemiološko odeljenje (Tel.21-262) ili Otseku za zaštitu majki, dece i omladine istog Zavoda (Tel.21-505). Sva telefonska obaveštenja najbolje tražiti ujutru od 7 - 8 časova.

Štev.03/1-32/132

14/4 - 1960

HIGIJENSKI INSTITUT NR SRBIJE
Odelenje za proizvodnju seruma
i vakcina
BEOGRAD

ZADEVA: Porudžba vakcine protiv poliomielitisa

Fond za borbu protiv dečje paralize u vezi sa dosadašnjim razgovorima poručuje 65 hiljada doza vakcine protiv poliomielita. Vakcina se nam mora staviti na razpoloženje najkasnije 5. maja ove godine. O načinu transportovanja dogovorit čemo se kasnije ili čemo transport sa frižider kolima sami obezbediti.

Molimo Vas da nam potvrdite prijem naše porudžbe obratnom poštom i da nam istovremeno javite cenu vakcine da blagovremeno obezbe-

dimo novčana sredstva.

Načelnik epidem.odelenja
i sekretar Fonda :

dr.Svetozar Kalčič

Po odpravi naraj epid. od

14. APR. 1960

Priporočam

Sklad za borbo proti poliomielitisu
L j u b l j a n a

Datum: 3/3 - 1960

SVET ZA ZDRAVSTVO LRS

LJUBLJANA

Zupančičeva 3

ZADEVA: Dodelitev investicijskih sredstev

Upravni odbor Sklada za borbo proti poliomielitisu je na svoji seji dne 8.2.1960 sklenil, da bo dodelil gornjemu naslovu investicijska sredstva v višini 60 miljonov din za dograditev oddelka za poliomielitis na novi Infekcijski kliniki v Ljubljani.

Obveščamo Vas, da smo investicijska sredstva v zgoraj navedeni višini danes nakazali na Vaš tekoči račun.

Predsednik upravnega odbora:
Lavoslav Dolinšek

2516/1

НАРОДНА РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ХИГИЈЕНСКИ ИНСТИТУТ
Бр. 14- 2516/1
20/IV 1960 год.
БЕОГРАД

CENTRALNI HIGIENSKI ZAVOD
Dr Kalčić

LJUBLJANA
Trubarjeva br.2

U vezi Vašeg dopisa br.03/1-32/132 od 14-IV-1960 godine izveštavamo Vas da možemo isporučiti 65.000 doza vakcine protiv poliomijelita odmah posle 1 maja.

Vakcina se nalazi na registraciji i predložena cena je 220 dinara po 1 ml. Pakovanje je u bočicama od 10 ml. Preporučili bi transport u kakvoj hladnjači, ili noću običnim kamionom, s tim da se stavi u hladnjaču odmah po prispeću.

POMOĆNIK DIREKTORA
mag. Antonijević

НАРОДНА РЕПУБЛИКА СРБИЈА ХИГИЈЕНСКИ ИНСТИТУТ БЕОГРАД

SVET ZA ZDRAVSTVO
LR SLOVENIJE
LJUBLJANA, ŽUPANČIČEVA 3
Poštni predal št. 218 — Telefon 23-481 do 83

LJUBLJANA, 12.II.1960

Zap. št. 562/3 - 01

Predmet:

UPRAVNEMU ODBORU SKLADA ZA BORBO PROTI POLIOMIELITISU
v roke tajnika tov. dr. S. Kalčič-a

LJUBLJANA

Prosim naslovni odbor, da v skladu z diskusijo in sklepom zadnje seje nakaže na naslov Sveta za zdravstvo LRS subvencijo v znesku din 60,000.000.- za letošnje investicijske potrebe zdravstvene službe.

Denar nakazan
3. 3.1960.

LJUDSKA REPUBLIKA SLOVENIJA SVET ZA ZDRAVSTVO

Sekretar
dr.Tone Ravnikar

SVET ZA ZDRAVSTVO
LR SLOVENIJE
LJUBLJANA, ŽUPANČIČEVA 3
Poštni predal št. 218 — Telefon 23-481 do 83

LJUBLJANA, 23.II.1960

Zap. št. 61- 562/4

Predmet:

UPRAVNEMU ODBORU
SKLADA ZA BORBO PROTI POLIOMIELITISU
- v roke tajnika tov. dr. S.Kalčiča -

LJUBLJANA.

V zvezi z Vašim dopisom, ki ste ga potom tukaj. Sekretariata poslali Sekretariatu za ljudsko zdravstvu ZIS v Beograd, smo prejeli od Higienskega instituta LR Srbije sledeči dopis:

" U odgovoru na Vaše pismo od 12.2.1960 god. a po pitanju isporuke vakcine protiv poliomielita izveštavamo Vas, da ćemo Vam početkom maja moći isporučiti traženu količinu od 65 hiljada doza. Vakcina će imati atest Zavoda za kontrolu lekova NR Srbije u Beogradu u odnosu na kvalitete vakcine a u skladu sa međunarodnim propisima o kvalitetu vakcine."

SVET ZA ZDRAVSTVO LR SLOVENIJA

Sekretar
dr.Jože Benigar

Sklad za borbo proti poliomielitisu
Ljubljana, 12.2.1960.
Zadeva: Cepivo proti poliomielitisu

SVET ZA ZDRAVSTVO LRS

V roke sekretarja tov. dr. Ravnikarja

L j u b l j a n a
Zupančičeva 3

Upravni odbor Sklada za borbo proti poliomielitisu je na svoji seji dne 8.t.m. razpravljal tudi o programu cepljenja proti tej bolezni v letošnjem letu i ugotovil, da je preteklo jesen odbor dobil zagotovilo, da bo v letu 1960 Slovenija za kritje svojih potreb dobila 65 tisoč doz cepiva proti poliomielitisu domače proizvodnje.

Po sklepu seje smo se obrnili na producenta cepiva, Higijenski institut NR Srbije, da nam pošlje pismeno zagotovilo o dobavi cepiva in na Zvezni sekretariat za ljudsko zdravje, da s svoje strani priporoči in zagotovi dobavo naši republiki.

Dppis za Zvezni sekretariat za ljudsko zdravje v Beogradu prilagamo in prosimo, da ga Svet za zdravstvo LRS posreduje Zveznemu sekretariatu s svojim priporočilom in eventuelnimi dopolnitvami.

Predsednik Upravnega odbora:
Lavoslav Dolinšek

Priloga: Dopis Zveznemu sekretariatu za ljudsko zdravje

Sklad za borbo proti poliomielitisu
Ljubljana, 12.2.1960.
Zadeva: Cepivo proti poliomielitisu

SAVEZNO IZVRŠNO VJEĆE
Sekretarijat za narodno zdravlje
Sekretaru dr. Herbert Krausu

B E O G R A D

Higijenskom institutu NR Srbije, odelenju za proizvodnju seruma i vakcina, uputili smo danas pismo sledećeg sadržaja:

"Na sastanku Epidemiološke komisije kod Saveznog zavoda za narodno zdravlje u mesecu oktobru prošle godine producent vakcine protiv poliomijelita (dr. Ljubinko Stojković) iznes je plan proizvodnje za 1960. god. Komisija je zaključila da će NR Slovenija od ove količine primiti 65 hiljada doza, koliko joj je potrebno za realizaciju vakcinalnog programa.

Molimo Vas da nam šaljete pismenu garanciju da nam ćete izdobaviti 65 hiljada doza vakcine protiv poliomijelita najkasnije u prvim danima maja ove godine. Vakcina mora imati atest Zavoda za kontrolu lekova, koji dokazuje neštetnost i efikasnost, inače ju nećemo moći upotrebiti za masovnu vakcinaciju.

Molimo Vas da nam traženu pismenu garanciju što brže pošaljete."

Molimo Vas, druže sekretaru, da i sa Vaše strane preporučite i forsirate dobavu tražene količine vakcine protiv poliomijelita NR Sloveniji prema zaključku Epidemiološke komisije.

Pretsednik Upravnog odbora:
Lavoslav Dolinšek

P R E P I S

Dr.med.ULRICH KRECH
Privatdozent
Hilterfingen-Thun

Hilterfingen, 1 May 1960

Dr.Lj.Stojković
Institute of Hygiene
P.R. Serbian

BELGRADE
Bulevar J.N.A. 12
Yugoslavia

Dear Doctor Stojković,
Enclosed you find the results of the potencytest which we have perfprmed on your vaccine. I would say that the relative potency of this vaccine compares very with vaccines produced in other laboratories. As far as potency is concerned I think that this batch ca be used for vaccination.

I am sorry that it took so long until this result is availabe. I have discontinued my work in the Swiss Serum Institute and there was too much work during the last weeks.

I hope your work is continuing satisfactory, and I remain with all good wishes

sincerely yours

U.Krech s.r.

P R E P I S

Potencytest in guineapigs immunized with 2 inoculations 2 weeks apart, bled after 1 week after last vaccination serum tested against 100 ID50 of Mahoney, MEF, and Saukett

	undil serum			1/1o dil serum		
	L	II	III	I	II	III
Vaccine inoculated						
undiluted	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5
1/1o dil	5/5	5/5	5/5	5/5	4/5	5/5
1/1oo dil	3/5	o/5	3/5	2/5	o/5	1/5

Vaccine No E-2

Animals protected

SAVEZNI ZAVOD ZA NARODNO
ZDRAVLJE

br.03- 147/2
9.II.1960 god.
Beograd-Savska 35
Telefon 26-244/23
Poštanski fah 181

ПОЗОВИТЕ СЕ НА НАШ БРОЈ

CENTRALNI HIGIJENSKI ZAVOD LR SLOVENIJE

L j u b l j a n a
Trubarjeva br.2

U prilogu dostavljamo Zapisnik sa sastanka Komisije za ispitivanje cepiva protiv trbušnog tifusa, održan dana 30.I.1960 god.u Saveznom zavodu za narodno zdravlje.

Prilog: 1

PRETSEDNIK KOMISIJE
Prof.dr Niktopilion Černozubov

LJUDSKA REPUBLIKA SLOVENIJA
CENTRALNI HIGIJENSKI ZAVOD
12. FEB. 1960
03 45/21 3
45.

Z A P I S N I K

sa sastanka Komisije za ispitivanje cepiva protiv tifusa, održan dana 30.I.1960 god.u 9 časova u Saveznom zavodu za narodno zdravlje,Beograd

Sastanku su prisustvovali:

1/ Benčić dr Zlatko - Škola narodnog zdravlja "A.Štampar",Zagreb
2/ Djukanović dr Vojislav - direktor Savez.zavoda za narod.zdrav.,Bgd
3/ doc.Cvjetanović dr Branko - Škola narod.zdravlja "A.Štampar",Zgb
4/ prof.Černozubov dr Niktopolion - Savez.zavod za narod.zdravlje,Bgd

Zapisničar: Ivanka Grujin - Savez.zavod za narod.zdravlje,Beograd

Dnevni red bio je sledeći:

1/ Izveštaj o dosadašnjem planiranju istraživanja:

a) rad eksperata Svetske zdravstvene organizacije,
b) pripreme u Jugoslaviji.

2/ Program ispitivanja:

a) cepiva,
b) cepljenje, način, kontraindikacije,
c) organizacija masovnog cepljenja(vreme, mesto, rukovodstvo, ekipe, osoblje, oprema, smeštaj, transport, zdravstveno prosvećivanje i propaganda, saradnja sa narodom i vlastima, statistička obrada)

3/ Serološko ispitivanje;

4/ Finansiranje ispitivanja;

5/ Organizacija i raspodela rada u tifus komisiji;

6/ R a z n o.

- - - -

Nakon predloženog dnevnog reda koji se prima u celosti, prof. dr Černozubov predaje reč dr B.Cvjetanoviću, koji podnosi izveštaj o radu eksperata Svetske zdravstvene organizacije. Eskeprti SZO su se složili da se vrše dalja ispitivanja vrednosti tifusnih vakcina na terenu i da je to jedan od primarnih zadataka SZO u programu istraživanja. 196 godine treba da se vrši terenski eksperiment s ispitivanjem tifusnog cepiva u Britanskoj Gijani i to na deci od 5 - 14 godina sa kontrolnom grupom koja će biti cepljena protiv pertusisa. Drugi terenski pokus izvršiće se u Jugoslaviji na pučanstvu od 2 = 50 godina sa kontrolnom grupom koja će primiti cepivo protiv tetanusa. U obadva eksperimenta upotrebiti će se dve vrste suvih vakcina: fenolna i acetonska. Cepivo će proizvesti Walter Reed Institut u Wachingtonu,USA. Što se tiče priprema u Jugoslaviji izvršeno je formiranje Komisije za ispitivanje cepiva protiv tifusa pri Saveznom zavodu za narodno zdravlje. Izabrano je mesto cepljenja, naručena oprema i prevozna sredstva iz SZO, te upotpunjena oprema koja je ostala od Komisije za tifus koja je radila u Osijeku.

Druga tačka dnevnog reda: Program ispitivanja cepiva.-

Dr Ikić izveštava da je primio obavest iz Wachingtona da je cepivo poslato u Jugoslaviju u njegov Zavod, te će stići ovih dana. Cepiva su izrađena od tipa Ty 2 te u suvom stanju stavljena u bočice od 50 i 10 ccm a na svaku bočicu stavljen je rekonstituens, koji se ima staviti u bočicu za cepivo onog dana kada će cepivo biti upotrebljivo. Cepivo neupotrebljeno istog dana treba da se baci i poništi. Dr Ikić se zadužuje da napiše uputstvo o diluiranju i doziranju cepiva. Cepivo za kontrolnu grupu će biti tetanusni anatoksin te se on obavezuje da će njegov Zavod(Serovakcinalni zavod - Zagreb) ga proizvesti i staviti na raspolaganje Komisiji za tifus.

Članovi Komisije se slažu da Zavod za kontrolu lekova NR Hrvatske izvrši ispitivanje na sterilnost i neškodljivost tifusnih vakcina iz Amerike.

Serovakcinalni zavod u Zagrebu će izvršiti diluciju cepiva tako da će deca dobiti 0,5 ccm cepiva a odrasli 1,0 ccm jednake dilucije za decu i odrasle, tj. 2 milijarde klica u 1,0 ccm.

Cepljenje će se izvršiti u Bitolju i Prištini. U principu na području grada ,ali ako se pokaže da neko od okolnih sela ima stalno visoki morbiditet,uključiće se u ovo ispitivanje.

Svi članovi Komisije su se složili da se cepivo aplicira u nadlakticu. Doc.dr Milošević se zadužuje da izradi tačne kontraindikacije za cepljenje protiv trbušnog tifusa.

Vreme cepljenja u ova dva grada izvršiće se u toku meseca aprila i maja.

Rukovodstvo terenske akcije:

Bitolj: Dr Zlatko Benčić i dr Teo Manhalter

Priština: Dr Boris Jančebić(nameštenik Serovakcinalnog zavoda u Zagrebu),dr Mladen Simić i dr Nine Vojnović.
Dr Ikić se obavezuje da će staviti na raspolaganje dr Jančebića Komisiji za tifus već od 15.III.1960 god.)

Za sastav ekipa i broj osoba odlučio je da se raspiše natječaj za lečnike koji govore šiptarski i makedonski. U raspisu natječaja treba istaći da svim lečnicima stažistima priznaje se staž iz higijene i zaraznih bolesti nakon izvršenog rada. Osim toga, treba u raspisu naznačiti sve prinadležnosti koje će primati lečnik za vreme rada u Komisiji za tifus. Za izvršenje tog zadatka zadužuje se prof.dr Černozubov. Pored raspisa u odgovarajućim novinama prof.dr Černozubov će izvršiti i običajeni raspis na medicinskom fakultetu u Beogradu. Dr B.Cvjetanović treba prilikom posete Skoplju i Prištini da pokuša pronaći lečnike među bolničkim zdravstvenim osobljem u Skoplju i Prištini te objaviti izveštaj na Skopskom medicinskom fakultetu.

Oprema je naručena i spremljena.

Za smeštaj, transport, zdravstveno prosvećivanje i propagandu, te saradnju sa narodom i vlastima će dr Cvjetanović i dr Benčić otputo-

vati u Skoplje, Bitolj i Prištinu da na licu mesta reše ili započnu rad na tim zadacima.

Što se tiče transporta, Komisija za tifus će se koristiti sa 2 ili 3 auta iz Zagreba(Škole narodnog zdravlja i Centralnog higijenskog zavoda), jednim kolima Saveznog zavoda za narodno zdravlje u Beogradu i jednim kolima koje će primiti od Svetske zdravstvene organizacije. Dr Cvjetanović će razgovarati sa drugaricom Olgom Cesarec o mogućnosti dobijanja 15 bicikla za rad ekipe na terenu.

Treća tačka dnevnog reda: Serološko ispitivanje.-

Dr Ikić iznosi zaključke sastanka eksperata Svetske zdravstvene organizacije za laboratorisko ispitivanje u kojima se traži da se izvadi krv cepljenima u svakom gradu (Bitolj i Priština) 100 - 200 u svakoj grupi(ukupno 300-600 u svakom gradu) neposredno pre cepljenja i 14 dana posle drugog cepljenja. Dr Cvjetanović iznosi poteškoće kod takvog rada i predlaže da se izvrši vadjenje krvi potpuno odeljeno od akcije cepljenja. Vadjenje krvi može izvršiti lokalna zdravstvena služba u svom rutinskom radu bez ikakve veze sa Komisijom za tifus. Dr Ikić se obavezuje da će opskrbiti lokalnu ~~službu~~ zdravstvenu službu sa svim potrebama za vadjenje i čuvanje krvi i seruma(deeptrees, vacuum conteineri, i ostalo).

Predlog dr Cvjetanovića se prima tako da će se vaditi samo jedanput krv pre cepljenja. Za dalje laboratorisko ispitivanje može se uzeti krv iz drugih kolektiva izvan Prištine ili Bitolja.

Četvrta tačka dnevnog reda: Finansiranje.-

Sva novčana dinarska sredstva za ispitivanje će dati Savezni zavod za narodno zdravlje. Do sada je osigurano 10 miliona dinara. Za honorarni rad koji će se vršiti u Komisiji treba napisati predlog KOMNIS-u.

Tačka 5 dnevnog reda je već obradjena u tač.: Program -ispitivanj

R a z n o: dr Benčić i dr Cvjetanović treba da napišu uputstvo za članove ekipe o načinu života u vezi sprečavanja zaraznih crevnih bolesti kod članova.

Treba ispitati mogućnost sterilizacije špriceva i igala za rad ekipa na terenu.

Sastanak Komisije je završen u 14 sati, 30 januara 1960 g.

30.I.1960 god.
Beograd

PRETSEDNIK KOMISIJE
Prof.dr Niktopolion Černozubov
N. Černozubov

1960

S C H I C K T E S T

Schick test pokazuje osjetljivost ljudi na difterični toxin. Izvodi se intradermalnim ubrizgavanjem određene količine toxina Schick-doze, u lijevu ruku i iste količine grijane Schick-doze (Detoxicirani toxin) u desnu ruku.

Schick doza

Pod Schick dozom podrazumjeva se ona količina difteričnog toxina koja u volumenu o,1o ccm. pomješana sa 1/75o djelom 1 A.J.difteričnog seruma ubrizgana intradermalno zamorcu, ne izaziva reakciju. Pomješana sa 1/1ooo djelom 1 A.J. daje + - reakciju, a sa 1/125o 1 A.J. izaziva jasno pozitivnu reakciju.Obično Schick doza nekog toxina iznosi 1/5o D.L.M.

Kao kontrola upotrebljava se Schick toxin koji je predhodno detoxiciran grijanjem na 85°C u vremenu od pola sata.

Čuvanje i stabilitet

Schick toxin se mora čuvati na temperaturi od 2-1o°C. Rok trajanja toxina je 2 mjeseca. Pripravljeni toxin mora stići na odredjeno mjesto kroz 24 sata.

Tehnika čitanja

Za sva intradermalna cjepljenja najpodesnije su tuberkulinske šprice sa iglom pogodnom za intradermalne injekcije. Da bi se pri radu izbjegla zamjena šprica sa Schick dozom i kontrolom potrebno je posebno označiti šprice, ili pak šprice sa Schick dozom držati uvijek na lijevoj strani, a one od kontrole na desnoj strani.

Test se izvodi davanjem o,1o ccm. Schick test toxina intradermalno u lijevu ruku (volarna strana podlaktice) o,1o ccm kontrole u desnu ruku. Da je ubrizgavanje izvršeno intradermalno svjedoči nam blijeda kvrga u promjeru od 5-1o mm na mjestu uboda.

Schick reakciju radimo ili da bi konstantirali efikasnost cijepljenja ili da bi u kolektivu izdvojili Schick-pozitivne i u svrhu imunizacije. Pomoću ovih reakcija može se utvrditi osjetljivost osoba prema Schick dozi.

Reakcija se čita trećeg ili četvrtog dana

Schickiziranje može dati 4 tipa reakcija.

I. Pozitivna reakcija na lijevoj ruci. Lijeva ruka pokazuje crvenilo od najmanje 8 mm u promjeru, koje počinje da se gubi pod kraj prvog tjedna. Desna ruka ne pokazuje bilo kakve reakcije. Osoba je osjetljiva prema difteričnom toxinu, potrebno je cjepiti prema uobičajenoj šemi.

II. Negativna reakcija

Nema reakcije ni na jednoj ruci. Osoba nije osjetljiva prema difteričnom toxinu i može se smatrati zaštičenom. Moramo naglasiti da zaštita nije absolutna, da se kadkad dogodi da imunizirane osobe obole.

III. Pozitivna reakcija na lijevoj ruci i pseudoreakcija na desnoj ruci.

Lijeva ruka (Schick toxin) pokazuje jako pozitivnu reakciju. Desna ruka (kontrola) pokazuje isto tako pozitivnu reakciju, ali manju po obimu i intenzitetu. U ovom slučaju pacijent je osjetljiv prema proteinima Schick-doze i kontrole (pozitivna reakcija) i prema proteinima Schick-doze i difteričnog toxina. (pozitivna reakcija veća po obimu i intenzitetu od reakcije kontrole). U ovom slučaju djete treba cijepiti ali voditi računa o njegovoj osjetljivosti i upotrebiti manju dozu nego uobičajenu. Preporuča se cjepiti sa o,2o ccm cjepiva da ne bi došlo do jakih reakcija.

IV. Pseudo reakcija na obadvije ruke.

Obe ruke pokazuju podjednako crvenilo koje se razvija uporedo. Pseudoreakcije se razvijaju i nestaju brže nego pozitivne reakcije. U ovom slučaju pacijenti nisu osjetljivi prema difteričnom toxinu, nego prema bjelančevinama Schick doze i kontrole. Smatramo da su zaštičeni i nije potrebno cijepljenje.

Nekad nastaju poteškoće u razlikovanju izmedju pozitivne i pseudoreakcije sa jedne strane i negativne i pseudoreakcije s druge strane, pa čitanju grupe III i IV treba posvetiti posebnu pažnju, držeći se naprijed spomenutih upustava. Pseudoreakcija razvija se brže, ali 5-7 dana znatno oslabi ili izčezne, dok se pozitivna reakcija zadržava duže i ostavlja iza sebe pigmentaciju i ljuštenje kože.